

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
ТА РОЗВИТОК
ТВОРЧОЇ
ОСОБИСТОСТІ**

Збірник наукових праць

Випуск 10

Міністерство освіти і науки України
Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Muzyki
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 10

Рівне – 2023

Редакційна колегія:

Сверлюк Я.В. – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Олексюк О.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Пелех Ю.В. – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік Національної академії наук вищої освіти України, проректор з науково-педагогічної роботи, європейської інтеграції та інновацій;

Mirosław Dymon – Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski Wydział Muzyki.

Лісова С.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Потапчук Т.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Джус О.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти та інноваційних технологій Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Рибалко Л.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Прокоччук В.І. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Добровольська Р.О. – доктор філософії PhD, старший викладач кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

Клепар М. В. – заслужений працівник культури України, доктор педагогічних наук професор кафедри початкової освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Лупаренко С.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 6 від 29.06.2023 р.)*

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. /
М 656 Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т,
Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2023. – Вип. 10. – 200 с.

ISBN 978-617-8260-06-4

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

УДК 7.071.5

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

Теорія і методологія мистецької освіти

<i>Димченко С.С.</i> Виконання текстологічних засобів музичної виразності (сучасних прийомів гри міхом) і їх роль у формуванні професійних якостей студентів-баяністів.....	5
<i>Овсіюк Н., Коханська С.</i> Особливості розвитку професійної культури майбутніх фахівців музичного мистецтва.....	17
<i>Кузик В.В., Крись О.П.</i> Розвиток вокально-хорових навичок учасника дитячого хору.....	24
<i>Сверлюк Я., Онищук В.</i> Сучасні вектори професійної підготовки диригента оркестрового колективу.....	31
<i>Сулержук А.А., Гумінська О.О.</i> Творча діяльність на індивідуальних заняттях в дитячій музичній школі.....	40
<i>Ужвинський М.Ю., Онищук Н.В.</i> Цифрові мистецькі технології як основа електронного музичного інструментарію.....	50
<i>Шинкарук А.В., Крись О.П.</i> Розвиток технічних навичок учнів-баяністів середніх класів дитячої музичної школи.....	56

РОЗДІЛ II.

Сучасні виміри мистецтвознавства

<i>Колосюк С.В.</i> Використання ефектів звуку в кіно та телебаченні: історія та сучасні тенденції.....	65
<i>Мельничук С.Ф.</i> Музичне мистецтво в ракурсі викликів сьогодення: мистецтвознавчий аналіз.....	73
<i>Маковінська О., Ніколайчук І.</i> Вплив релігії на формування європейської органної культури.....	80
<i>Олійник Ю.Д., Мазур Д.В., Заходякін О.В.</i> Постаць Оксани Герасименко в сучасному бандурному мистецтві.....	86
<i>Пастушенко А.С.</i> Українська пісня в контексті світової музичної культури.....	94
<i>Турчин Г.</i> Художньо-виразні функції духових, струнних та ударних інструментів українського народного оркестру.....	102
<i>Ужвинський М.Ю., Ді Чжунге, Лі Цінжу.</i> Функції музики та шумів в театральній звукорежисурі.....	110
<i>Филищук М., Панцюк В.</i> Регтайм як інструментальна форма раннього джазу.....	118
<i>Харитон І.М.</i> Творча фонема українського хорового диригента, педагога Володимира Пекаря.....	124
<i>Chepishko O., Mazur D., Zakhodiakin O.</i> Genesis of flamenco guitar art.....	132

РОЗДІЛ III.

Методика музичного навчання і виховання

<i>Буцяк В.І., Мазур Д.В., Сінкевич А.О.</i> Ігрові форми організації музично-ритмічної діяльності школярів	139
<i>Кондрачук Д.Р.</i> Музично-творчий розвиток дошкільників засобами інструментального музикування	145
<i>Павлюк О.В., Крусь О.П.</i> Елементарне музикування: історія, сучасний досвід.....	153
<i>Рибак С.А., Гумінська О.О.</i> Розвиток музичної грамотності на уроках мистецтва в 5-6 класах ЗЗСО.....	163
<i>Ткачук А.Ю., Гумінська О.О.</i> Розвиток емоційно-ціннісного ставлення до музики учнів 5-6 класів.....	172
<i>Крижановська Т.І., Холод К.С.</i> Поліський фольклор як чинник активізації професійного інтересу майбутнього вчителя мистецтва.....	181
<i>Крижановська Т.І., Янкевич М.І.</i> Музичний розвиток підлітків засобами бандурного мистецтва.....	188
Про авторів	196

Перспективи подальших досліджень. Запропонований до розгляду матеріал не висчерпує всіх аспектів окресленої у ній проблематики, тому подальші наші розвідки плануємо присвятити розгляду регтаймових творів в ансамблевому та оркестровому виконавстві.

Список використаної літератури

1. Панасье Ю. (1979) История подлинного джаза. Питер.: Музыка. 128 с.
2. Полянський В. (2004) Стилістика раннього джазу. Київ. 116 с.
3. Коллиер Дж. (1984) Становление джаза: популярный очерк; пер. с англ.; предисл. и общ. ред. А.Медведева / Дж. Коллиер. Москва: Радуга. 390 с.
4. Колесников В. (2007) Великий Джеллі Ролл Мортон (монографічний нарис). Донецьк: Східний видавничий дім. 36 с.
5. Lomax A. (1999) Mister Jelly Roll. Berkly. 265 p.

References

1. Panase Yu. (1979) Ystoryia podlynnoho dzhaza [History of authentic jazz]. Pyter.: Muzyka. 128 s.
2. Polianskyi V. (2004) Stylystyka rannoho dzhazu [Stylistics of early jazz]. Kyiv. 116 s.
3. Kollyer Dzh. (1984) Stanovlenye dzhaza [The rise of jazz]: populiarnyy ocherk; per. s anhl.; predysl. y obshch. red. A.Medvedeva / Dzh. Kollyer. Moskva: Raduha. 390 s.
4. Kolesnykov V. (2007) Velykyi Dzhelli Roll Morton [Morton's Big Jelly Roll] (monohrafichnyi narys). – Donetsk: Skhidnyi vydavnychiy dim. 36 s.
5. Lomax A. (1999) Mister Jelly Roll. Berkly. 265 p.

•

УДК 784.087.68.071.2 (477) “19”

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3182-6924>

Харитон І.М.

ТВОРЧА ФОНЕМА УКРАЇНСЬКОГО ХОРОВОГО ДИРИГЕНТА, ПЕДАГОГА ВОЛОДИМИРА ПЕКАРЯ

Анотація. Стаття присвячується аналізу творчої діяльності хорового диригента Галичини другої половини ХХ століття Володимира Пекаря з позицій сьогодення.

У розвідці піддаються тлумаченню ключові аспекти становлення митця: формування музичного світогляду (період навчання у Львівському державному музично-педагогічному училищі ім. Ф. Колесси та Львівській державній консерваторії ім. М. Лисенка), а також етапи творчого зросту (період керівництва аматорськими хоровими колективами – хором Львівського педагогічного училища та хоровою капелюю Львівського державного політехнічного інституту “*Gaudeamus*”).

Все ж ключового значення у публікації набуває аргументація, присвячена періоду творчої діяльності В. Пекаря в якості художнього керівника професійного хорового колективу, Державної заслуженої хорової капели України “Трембіта”.

В поле зору автора статті потрапляє і завершальний етап творчої діяльності великого майстра національного хорового мистецтва другої половини ХХ століття Володимира Пекаря. У історичних рамках цього відтинку творчих здобутків митця піддаються тлумаченню не тільки його досягнення, як керівника хорової капели Рівненського державного інституту культури, а і здобутки маестро у царині музичної педагогіки.

Загалом автор розвідки резюмує – широкомасштабність постаті Володимира Пекаря, хорового диригента Галичини другої половини ХХ століття та музичного педагога є достатньо промовистою й такою, що заслуговує на глибоку повагу й пошану українством доби сучасності.

Ключові слова: хорове мистецтво Галичини другої половини ХХ ст., етапи становлення хормейстера В. Пекаря, творче амплуа митця, досягнення та злети хорового диригента й педагога, школа професіоналізму В. Пекаря.

The article is devoted to the analysis of the creative activity of the Galician choir conductor of the second half of the 20th century, Volodymyr Pekar, from the perspective of today. In the investigation, the key aspects of the artist's formation are open to interpretation: the formation of a musical outlook (the period of study at the Lviv State Music and Pedagogical School named after F. Kolessa and the Lviv State Conservatory named after M. Lysenko), as well as the stages of creative growth (the period of directing amateur choirs collectives – the choir of the Lviv Pedagogical School and the choir chapel of the Lviv State Polytechnic Institute "Gaudeamus"). Nevertheless, the argumentation devoted to the period of V. Pekar's creative activity as the artistic director of the professional choir collective, the State Honored Choir Chapel of Ukraine "Trembita" becomes of key importance in the article.

The final stage of the creative activity of the great master of national choral art of the second half of the 20th century, Volodymyr Pekar, falls into the field of view of the author of the publication. Within the historical framework of this aspect of the artist's creative achievements, not only his achievements as the leader of the choir chapel of the Rivne State Institute of Culture, but also the maestro's achievements in the field of music pedagogy can be interpreted. In general, the author of the investigation summarizes – the wide-scale character of Volodymyr Pekar, a choir conductor of Galicia in the second half of the 20th century and a music teacher, is quite eloquent and such that it deserves deep respect and honor by modern Ukrainians.

Key words: choral art of Galicia in the second half of the twentieth century, stages of formation of choirmaster V. Pekar, creative role of the artist, achievements and ups and downs of choral conductor and teacher, school of professionalism V. Pekar.

Постановка проблеми. У процесі становлення культури України новітнього періоду її національного відродження, неабиякого значення набуває побутування та розвиток української хорової музики доби сучасності – найдемократичнішого виду мистецтва на рідних теренах. У цій системі координат достатньо важливе місце займає вокально-хорове виконавство, як найпромовистіша складова національної хорової культури. Особливу нішу національного хорового виконавства, вважаємо, займає суб'єктність інституту хорової диригентури, представленій щонайменше чотирма хоровими школами України – Львівською, Київською, Одеською та Харківською, кожна

з яких стала яскравим виразненням етно-хорового традиціоналізму України. Серед зазначених хорових осередків національної музичної культури, особливе місце займає Львівський, сповнений традиціями західно-українського мелосу. Ця царина представлена цілим рядом уславлених хорових диригентів різних часів та періодів, серед яких чільне місце займає Володимир Павлович Пекар – унікальний український хоровий диригент другої половини ХХ століття, заслужений діяч мистецтв України (1969 р.), художній керівник Державної заслуженої хорової капели України “Трембіта” (1967 – 1978 рр.), якому і присвячуємо свої роздуми у пропонованій розвідці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В історії розвитку хорового мистецтва Галичини другої половини ХХ століття неабияке місце належить хоровому диригенту, педагогу, заслуженому діячу мистецтв України Володимирі Павловичу Пекарю (1928 – 1990). Ряд дослідницьких розвідок, що прямо чи опосередковано проливають світло на творчу та педагогічну сфери діяльності митця за авторством Н. Супрун, Є. Іванюка, Є. Шморгуна, І. Пестюка, Р. Берези, М. Бондаря, І. Харитона, Л. Ульяновської, В. Піддубник, Т. Прокопович, Я. Кульчинського, Г. Попович-Швидків та ін., сьогодні не є достатнім аналітичним пластом, який би належним чином формував самодостатню модель багатогранної діяльності маестро. Ми ж, у пропонованій публікації, намагатимемося вдатися до систематизації осмислення ключових аспектів творчої та педагогічної стихій високопрофесійного хормейстера Галичини другої половини ХХ століття, В. Пекаря з позицій сьогодення.

Мета статті зводиться до окреслення, у найзагальніших рисах, мистецько-просвітницької моделі творчої діяльності В. Пекаря – хорового диригента Галичини другої половини ХХ століття на сучасному етапі національного культуротворення крізь призму становлення митця як художника, а також його творчих злетів та досягнень у царині педагогічної майстерності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вдаючись до тлумачення творчого поступу В. Пекаря, найперше зауважимо – формування його фундаментальних мистецьких поглядів та їх кристалізація відбувається у 50-60-ті рр. ХХ ст., що стали періодом професійного самоствердження та творчого злету маестро. Перші ж кроки свого професійного вишколу юний музикант здійснює в стінах Львівського державного музично-педагогічного училища, одного із найавторитетніших закладів Львівщини, під керівництвом уславленого музичного педагога Євгена Дмитровича Вахняка¹ – “... постать, рівну якій за енциклопедичністю знань, ерудицією та мистецько-педагогічним талантом, що сконцентрувався в одній особі, не так вже й

---

¹ Український хоровий диригент, педагог, композитор, заслужений артист УРСР (1954), народний артист України (1992), професор, виховав цілу плеяду відомих диригентів України, серед яких В. Пекар, М. Попенко, І. Карпенко, Я. Базів, В. Лихачевський, Б. Дерев'яно та ін.

легко віднайти в переліку осіб, що уособлюють собою славу українського хорового виконавства” (Берега, 2010. С. 155). Маєстро (Є. Вахняк) на перших же заняттях зауважував, що у його вихованця відмінний музичний слух, багате тембрально-колеритне забарвлення голосу та неабиякі задатки художнього смаку. Зважаючи на ці, та ще й цілий ряд інших якостей майбутнього музиканта, талановитий педагог з повною віддачею працює із старанним учнем, нерідко доручаючи йому проводити репетиції з хоровим класом курсу, а також із зведеним хором училища. Саме цього часу майбутній хормейстер набуває базових знань які згодом стануть йому надзвичайно потрібними на шляху вдосконалення професійної майстерності.

Згодом, як одного із найперспективніших випускників Львівського музично-педагогічного училища В. Пекаря, скеровують на викладацьку роботу до Львівського педагогічного училища (1952р.). Там юний музикант береться за керівництво студентського дівочого хору (1953 – 1957 рр.), який і приносить митцю перше визнання на професійній ниві. Численні концертні виступи, гастрольні поїздки, перемоги на найрізноманітніших олімпіадах та конкурсах цього хорового колективу, усе переконливіше давали зрозуміти мистецькій творчій еліті Галичини, що на обрії українського хорового виконавства з’явилася неординарна постать, яка демонструє неабиякі здобутки у цій галузі національного мистецтва.

Потреба фахового удосконалення молодого хормейстера, приводить його до Львівської державної консерваторії ім. М. Лисенка (1957–1962 рр.), де він досконало опановує традиції львівської хорової школи, згодом носієм якої стає впродовж усієї своєї подальшої творчої діяльності.

Ще один етап творчого поступу юного музиканта окреслюється періодом керування хоровою капелою Львівського державного політехнічного інституту “*Gaudeamus*” (1957–1967 рр.) впродовж якого молодий, високопрофесійний спеціаліст, випускник Львівського музичного вишу, демонструє неабиякі досягнення на цьому етапі професійної діяльності (Українська музична енциклопедія, 2018. С. 124).

Та з часом доля, упорядковуючи глибинні внутрішні професійні потреби митця, підводить його до реалізації найзаповітнішої мрії, коли маєстро стає за диригентський пульт професійного хорового колективу, Державної заслуженої хорової капели України «Трембіта» в якості її художнього керівника (1967р.).

Робота в статусі лідера уславленої хорової капели “Трембіта” для молодого, водночас вже й зрілого музиканта, була достатньо відповідальною та надзвичайно цікавою, адже на цьому етапі творчої діяльності митець міг безперешкодно вдаватися до реалізації найамбітніших мистецьких проєктів та найрізноманітніших професійних експериментів.

Керуючи цим хоровим колективом упродовж одинадцяти років (1967–1978 рр.) В. Пекар, насамперед поповнює його репертуар творами, що стали, в інтерпретації “Трембіти” уособленням високої хорової культури

не тільки Галичини, а і усієї України. З ініціативи маестро уславлена капела підготувала і виконала монументальний твір С. Людкевича на слова І. Франка – кантату “Наймит”.

Над цією, достатньо глибокою за її філософським змістом хоровою композицією митець працював віддано й натхненно. Згодом кантата була виконана в концертній залі Львівської філармонії у супроводі симфонічного оркестру під орудою народного артиста України Д. Пелехатого і мала неабиякий успіх у вимогливого слухача. У скорому часі “... цей твір був записаний фірмою “Мелодія” на грамплатівку² й сьогодні залишається неперевершеним доробком у сфері національної хорової культури періоду радянської доби” (Береза, 2010. С. 156).

За час керівництва хоровою капелюю “Трембіта” В. Пекарем, ця фірма записала і реалізувала значні тиражі трьох великих грамофонних звукових носіїв, куди увійшло цілий ряд хорових творів (42 твори): “Гуляли, гуляли” О. Нижанківського, «Якби мені черевики» обр. Ф. Колесси, «Пою коні при Дунаю» С. Людкевича, «Думи німій» А. Кос-Анатольського, «Дам я яловицю» в обр. Є. Козака, «Щедрик», «Дударик», «Козака несуть» в обр. М. Леонтовича, «Ой, ходить сон коло вікон» в обр. О. Кошиця, «Стоїть гора високая» в обр. С. Козака, «Там, де Ятрань круто в’ється» в обр. М. Поченка, «Під небом України» Є. Козака, «Балада про солдата» М. Пескова, «Яблуня» С. Ніколеску, «Лісове озеро» М. Людїга і К. Сеета, «Вій, вітерець» А. Юр’яна, «Дощ іде» Коматаса, «Долурі» О. Мачаваріані та І. Нонешвілі, «Дівчино, прощай» в обр. І. Милославського, «Хор бранців» та «У туркені по тім боці» із поеми «Гамалія» М. Лисенка, «Садок вишневий» Б. Вахнянина, «Ой, Морозе, Морозенку» С. Людкевича, «А мій батько орандар» Ю. Мейтуса, «Уже сонечко закотилося» в обр. В. Барвінського, «У Києві на Подолі» А. Штогаренка, «Веснівка» В. Матюка, в обр. М. Колеси, «Піють півні» М. Леонтовича, «Думи мої» Є. Козака, «Золоті зорі» Н. Нижанківського, «Ніч в горах» З. Кодая, «Поема» З. Фібіха, «Весняні води» та «Тиха мелодія» С. Рахманінова, «Бульба» в обр. І. Дунаєвського, «Гайліка», «Пісня юнаків», «Вільній Україні» С. Людкевича та ін. (Українська музична енциклопедія, 2018. с. 124).

Хорова капела «Трембіта» під керівництвом В. Пекаря достатньо активно гастролює в різних містах та регіонах колишнього СРСР, а також бере активну участь у цілому ряді престижних концертах та фестивалях, спрямованих на популяризацію національного хорового мистецтва як в Україні так і далеко за її межами. Так у 1969 р. колектив з великим успіхом

---

² **Грамофонна платівка (пластинка) вінілова платівка**, (*грамплатівка, грампластинка, вініл*) – аналоговий носій звукових даних для відтворення на програвачі вінілових дисків (*оберттовому столі*), де звук зберігається в рельєфі кругових доріжок диска у вигляді вигравійованої або відтиснутої спіральної борозенки (або пари борозенок – для стереозвуку) різної ширини, яка відповідає звуковим коливанням.

виступає у Вірменії на святкуванні 100-річчя від дня народження видатного вірменського композитора, етнографа і диригента, патріарха й класика вірменської музики Комітаса (С. Сагомояна). А у 1972 р. (7 квітня) “Трембіта” під керівництвом маестро, разом з іншими колективами Львівщини бере участь у звітному концерті майстрів мистецтв України, що проходив у Кремлівському палаці з’їздів (Береза, 2010. с.157).

Зауважимо, що впродовж одинадцятирічної творчої діяльності у Державній заслуженій хоровій капелі «Трембіта», В. Пекар зробив великий внесок у розвиток українського хорового мистецтва, залишивши глибокий слід у цій царині. Відповідно його талант і самовіддана праця були високо оцінені. А саме за заслуги у розвитку хорового мистецтва України митцю в 1969 р. було присвоєно почесне звання заслуженого діяча мистецтв України (Піддубник, 2010. – С. 16–20).

Відтак хоровий диригент Пекар В. П. у 60 та 70 х. рр. XX століття набуває неабиякої популярності у мистецьких колах не тільки України, а і далеко за її межами. Про це свідчить цілий ряд зафіксованих схвальних відгуків про гастрольну концертну діяльність капели “Трембіта” в Росії, Вірменії, Білорусії, а також у республіках Прибалтики тощо (Столярчук Б. 2010. – С. 177–182). А особиста дружба митця з міністром Грузії того часу, народним артистом СРСР Отаром Тактакішвілі сприяла глибокому взаємопроникненню двох великих культур – української та грузинської, що позитивно впливало і на стосунки у сфері дипломатії дружніх країн та їх народів.

Аналізуючи творчу діяльність Державної заслуженої хорової капели “Трембіта”, під орудою В. Пекаря зауважимо, було б перебільшенням стверджувати, що цей уславлений хоровий колектив періоду радянського застою, досягнув вершини мистецької досконалості, все ж, завдячуючи непересічній постаті тогочасного його лідера й натхненника, “Трембіта” не тільки не втратила свого унікального, національно вираженого творчого амплуа, а сповна зберегла його, щоб згодом відродитися з яскравими перспективами творчого зросту в часі національного відродження українства, яке “вривається” у вітчизняний соціокультурний простір вже з настанням 90-х ХХ ст.

Переїзд до Рівного у 1978 р., знаменує наступний період творчої діяльності митця. Приступивши до праці у нових для себе умовах в стінах Рівненського державного інституту культури, В. Пекар з життєдайною силою вдається до подолання ключових буттєво-професійних викликів, проте вже в статусі лідера кафедри хорового диригування цього вишу. Великий досвід роботи з хоровим колективом професійного гатунку, його невичерпний багаж знань як диригента, сприяли створенню митцем в скорому часі студентської хорової капели інституту, про яку згодом заговорила вся Західна Україна (Піддубник, 2010. С. 17).

З ініціативи маестро, запроваджується традиція відкритого публічного державного іспиту з дисципліни «хорове диригування», що одразу

привертає неабияку увагу мистецької громадськості Рівного. Державний іспит стає своєрідним святом хорової музики, як для випускників-хормейстерів вишу так і для широкого кола музикантів Рівного, його творчих організацій та любителів хорового мистецтва краю.

Дуже скоро хорова капела Рівненського державного інституту культури, під орудою В. Пекаря набуває достатньо високого рівня виконавської майстерності, а 1982 рік стає для колективу випробуванням на професійність, адже цього часу хорова капела дебютує у звіті майстрів мис-тецтва Рівненської області, що проходив у Палаці культури “Україна” (м. Київ). І цей успіх був переконливим, адже виконання капелою ряду хорових композицій (О. Граветіс “Артисту” та О. Мачаваріані “Долурі”) справили неабияке враження на столичного слухача.

Загалом же можемо стверджувати, що успіх студентського хорового колективу вишу під орудою маестро зумовлювався цілим рядом чинників, які сприяли: забезпеченню естетичної вишуканості музичного фразування того чи того твору, раціональному вмотивуванню застосування темб्रोфонічних фарб хору, а також унікальності створення художньої образності, як мови мистецтва й хорового в тому числі.

Неабиякого значення у роботі із студентським хоровим колективом митець надавав філософії підбору репертуару, який мав відповідати найкращим зразкам світової та національної хорової класики, беручи до уваги і твори сучасних композиторів, а також і хорові композиції сакрального змісту, як за авторством славнозвісних українських композиторів-класиків М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя, так і неперевершених В.-А. Моцарта, Л. Бетховена, А. Вівальді, Л. Керубіні та цілого ряду ін.

Особливого значення у рівненський період творчості В. Пекаря, набуває його педагогічна діяльність, сповнена фундаментальними здобутками фахової ерудиції, як теоретичного так і практичного рівнів її вияву. У своєму класі, як творчій лабораторії, педагог апробує новітні методики викладання з дисциплін: “хорове диригування”, “робота з хором” та ряд ін., як правило експериментального характеру, що сприяло вихованню творчої особистості студента, формування унікальності його художнього мислення та розширення рамок музичного світогляду молодого музиканта (Харитон, 2010. С. 20–23).

Педагогічні старання В. Пекаря не були марними, адже цілий ряд його вихованців сьогодні працюють й досягають неабияких успіхів у сфері освіти і культури. Серед них: народні артисти: Алла Попова, Наталя-Марія Фарина, Василь Чепелюк, заслужені артисти: Оксана Ільницька Алла Опейда та Богдан Лазука, а також багаторічний художній керівник Народної, академічної чоловічої хорової капели “Гамалія” Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне), науковець, завідувач кафедри хорового диригування Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету І. Харитон та багато інших.

Завдячуючи натхненній праці митця, кращі традиції, які були закладені ним багато років тому, живуть і сьогодні в професійній активності його учнів-послідовників, які в свою чергу передають неоціненний скарб Галицької хорової школи молодому поколінню хормейстерів, що покликані долею служити хоровому мистецтву України майбутнього.

Висновки. Аналізуючи творчість видатного хорового диригента Галичини другої половини ХХ століття В. Пекаря, стверджуємо – ця постать для національної хорової культури є унікальною, адже у непростих умовах розвою українського хорового мистецтва, в період другої половини чи то пак останньої третини ХХ століття, коли він жив і творив, митець гідно служив своєму народові та його унікальному хоровому мистецтву яке ніколи не зраджувало ні йому, а ні його співвітчизникам.

Перспективи подальших досліджень окресленої тематики вбачаємо у ґрунтовному розкритті найрізноманітніших аспектів творчої діяльності Володимира Пекаря – видатного хорового диригента Галичини другої половини ХХ століття, життєве і творче кредо якого зводилося до безкомпромісного служіння його величності національному мистецтву – естетичній стихії українства, що в різні часи та історичні періоди, долаючи труднощі свого національного становища – ним надихалось.

Список використаної літератури

Берега Р. (2010) Володар царини пісенного розмаю. Незабутні постаті хорового мистецтва Рівненщини. Збірник нарисів за авторством Столярчука Б. Й. – Рівне: видавець О. Зень. С. 155 (248 с.).

Українська музична енциклопедія (2018). Пекар Володимир Павлович. Київ: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України. Том 5: ПАВАНА «POLIKARP». С. 124.

Піддубник В. (2010) Педагогічні та творчі засади діяльності Володимира Пекаря. Кафедрі хорового диригування РДГУ – 40 років. Збір. нарисів. Рівне: видавець О. Зень. С. 16 – 20 (144с.).

Столярчук Б. (2010) Незабутні постаті хорового мистецтва Рівненщини. Збірник нарисів. Рівне: видавець О. Зень. С. 177 – 182 (248 с.).

Харитон І. (2010) Різьбяр душ людських. Кафедрі хорового диригування РДГУ – 40 років: Збір. нарисів. Рівне: видавець О. Зень. С. 20 – 23 (144с.).

References

Bereza R. (2010) Volodar tsaryny pisennoho rozmaiu [The ruler of the queen of the song frenzy]. Nezabutni postati khorovoho mystetstva Rivnenshchyny. Zbirnyk narysiv za avtorstvom Stoliarchuka B. Y. – Rivne: vydavets O. Zen. S. 155 (248 s.).

Ukrainska muzychna entsyklopediia (2018). Pekar Volodymyr Pavlovich [Pekar Volodymyr Pavlovich]. Kyiv: Instytut mystetstvoznavstva, folklorystyky ta etnologii imeni M. T. Ryl'skoho NAN Ukrainy. Tom 5: PAVANA «POLIKARP». S. 124.

Piddubnyk V. (2010) Pedahohichni ta tvorchi zasady diialnosti Volodymyra Pekaria [Pedagogical and creative principles of activity of Volodymyr Pekar]. Kafedri khorovoho dyryhuvannia RDHU – 40 rokiv. Zbir. narysiv. Rivne: vydavets O. Zen. S. 16 – 20 (144 c.).

Stoliarchuk B. (2010) Nezaputni postati khorovoho mystetstva Rivnenshchyny [Unforgettable figures of choral art of the Rivne region]. Zbirnyk narysiv. Rivne: vydavets O. Zen. S. 177 – 182 (248 s.).

Kharyton I. (2010) Rizbiar dush liudskykh [Carver of human souls]. Kafedri khorovoho dyryhuvannia RDHU – 40 rokiv: Zbir. narysiv. Rivne: vydavets O. Zen. S. 20 – 23 (144c.).

•

УДК 780.8:780.614.13

ORCID: 0009-0006-9752-2578

ORCID ID: 0000-0002-2510-4709

ORCID ID: 0000-0001-8552-316

***Chepishko O.,
Mazur D.,
Zakhodiakin O.***

GENESIS OF FLAMENCO GUITAR ART

Abstract. The article reveals the essence of the concept of "flamenco" – a music and dance art that combines singing, dancing and guitar accompaniment. The results of a theoretical study of the development and formation of the flamenco guitar at different periods of time are presented. The chronological boundaries cover the history of the flamenco guitar from the middle of the XIII century to the present time. The main stages of the genesis of the flamenco guitar art and its gradual spread around the world are shown. The article reveals and compares the differences between the instruments of Moorish and Latin guitars, which are the basis of the modern flamenco guitar, namely: types of structures, number of strings, sound, timbre, and playing technique. The evolution of the guitar structure is also demonstrated. Based on a number of researchers, an attempt is made to prove the value of guitar art in the world culture.

The author emphasises that the flamenco guitar is one of the main symbols of Spanish musical culture, which fascinates researchers and musicians around the world. Its timbre and sound are suitable for a variety of musical styles, and its texture allows you to perform a variety of works – from "backyard songs" to complex and serious works.

It is emphasised that the process of development of the flamenco guitar is gradual and complex. The article substantiates the transformation of the flamenco guitar from folk performance to professional guitar performance. The most important role of Café cantante in the formation of professional flamenco art is also described. It has been found that the evolution of the instrument's design and performance technique, as well as the manner of performance, continues to the present day. Contemporary musicians experiment and combine flamenco with different genres of music, add elements of new technologies. It is noted that despite the fact that some modern flamenco performers have achieved high technical results, the possibilities of the flamenco guitar have not yet been fully opened.

Keywords: guitar, flamenco guitar, flamenco culture, genesis of guitar art, performance technique, guitar construction.

Problem's setting. Flamenco guitar is a symbol of musical culture of Spain. She is attracting musicians, researchers, fans all over the world. Nowadays flamenco style is getting upgraded, supplementing by the new ideas and

Наукове видання

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ**

Збірник наукових праць

Випуск 10

Відповідальний за випуск
Сверлюк Ярослав Васильович

Технічний редактор
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,
висвітлені у збірнику.
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 30.06.2023 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 11,62. Наклад 100 пр. Зам. 50.
Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».